

Razvojna agencija ROD

Območna razvojna agencija
Krasa in Brkinov

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Območna zbornica za severno Primorsko

Poslovne možnosti na področju zelenega gospodarstva v Bolgariji

30. aprila 2012

2007-2013
cooperazione territoriale europea
programma per la cooperazione
transfrontaliera
Italia-Slovenia
evropsko teritorialno sodelovanje
program čezmejnega sodelovanja
Slovenija-Italija

Investiamo nel
vostro futuro!

Naložba v vašo
prihodnost!

www.ita-slo.eu

Progetto cofinanziato dal Fondo europeo di
sviluppo regionale

Projekt sofinancira Evropski sklad
za regionalni razvoj

Kazalo

1. OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE	3
1.1 VETRNİ POTENCIAL.....	3
1.2 VODNI VIRI	3
1.3 POTENCIAL SONČNE ENERGIJE/FOTONAPETOSTNE PRETVORBE	3
1.4 BIOMASA	4
2. DANAŠNJI ZAKONSKI OKVIR IN MOŽNOSTI NA TEM PODROČJU	4
2.1 SPODBUJANJE PROIZVODNJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV	5
2.2 PROIZVODNJA IN PORABA BIOGORIV ZA TRANSPORT IN TEKOČIH GORIV IZ BIOMASE ZA ENERGETSKE NAMENE.....	6
2.3 PROIZVODNJA IN PORABA ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V TRANSPORTU.....	6
2.4 KATERE MOŽNOSTI NUDI ZAKON O ENERGIJI IZ OBNOVLJIVIH VIROV?	6
2.5 NAJNOVEJŠE SPREMEMBE ZAKONA O OBNOVLJIVIH VIRIH ENERGIJE	7
3. PROGRAMI FINANCIRANJA ZA PODROČJE ZELENEGA GOSPODARSTVA.....	8
3.1 PROGRAM »ENERGETSKA UČINKOVITOST IN ZELENO GOSPODARSTVO«	8
3.2 MEDNARODNI SKLAD »KOZLODUY«	9
3.3 PROGRAM REECL (RESIDENTIAL ENERGY EFFICIENCY CREDIT LINE)	10
4. ITALIJANSKA PRISOTNOST NA PODROČJU OBNOVLJIVIH ENERGIJ V BOLGARIJI (PODATKI ITALIJANSKEGA INŠTITUTA ZA ZUNANJO TRGOVINO - ICE, SOFIJA)	12
5. DRUGI ZUNANJETRGOVINSKI NALOŽBENI PROJEKTI NA TEM PODROČJU V BOLGARIJI	13
5.1 DODATNE PRIPOMBE.....	14
7. NALOŽBE IN JAVNI RAZPISI NA PODROČJU ENERGETSKE UČINKOVITOSTI POSLOPIJ, FINANCIRANI V OKVIRU OPERATIVNEGA PROGRAMA »REGIONALNI RAZVOJ«.....	16
7.1 OBNOVA VEČDRUŽINSKIH STANOVANJSKIH STAVB.....	16
7.2 OBNOVA ŠOLSКИH ZGRADB.....	16
9. NASLEDNJE NALOŽBE IN JAVNI RAZPISI ZA PODROČJE OKOLJA.....	19
9.1 REALIZACIJA REGIONALNIH SISTEMOV ZA UPRAVLJANJE ODPADKOV	19
9.2 REALIZACIJA ČISTILNIH NAPRAV ZA ODPADNE VODE	19
10. NASLEDNJI JAVNI RAZPISI IN NALOŽBE ZA PODROČJE OKOLJA, FINANCIRANI V OKVIRU OPERATIVNEGA PROGRAMA »OKOLJE«.....	19
11. PODJETJA, KI SO ZMAGALA NA JAVNIH RAZPISIH IN SO DEJAVNA NA PODROČJIH OKOLJA, ENERGETSKE UČINKOVITOSTI STAVB, OBNOVE JAVNE RAZSVETLJAVE, VODOVODNIH IN KANALIZACIJSKIH OMREŽIJ, CEST, ELEKTRIČNIH NAPELJAV.....	21

1. OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

1.1 Vetrni potencial

V Bolgariji je vetrni potencial, vključno s potencialom off-shore vetrnih parkov na morju, ocenjen na približno 5.000 MW. Na površini 1.400 m² je bilo izmerjeno, da povprečna letna hitrost vetra presega 6,5 m/sek. Ta hitrost je bila izmerjena na višini 10 m od tal.

V Bolgariji so med dobro prevetrenimi območji znana predvsem naslednja:

1. Severna in jugo-vzhodna Bolgarija in vzhodni predel gorstva Rodopi;
2. Donavska nižina in nižina Zahodne Trakije;
3. Gorska območja nad 1.000 m nadmorske višine, predvsem Stara Planina, gore Emine in Kaliakra na Črnem morju.

Na območju Črnega morja, nedaleč od Burgasa, obstajajo omejitve zaradi potrebe po zaščiti favne, natančneje zaradi obstoja migracijske poti ptic selivk (Via Pontica).

1.2 Vodni viri

V Bolgariji znaša hidroelektrična energija največji delež energije iz obnovljivih virov. Bolgarija ni posebno bogata z vodnimi viri, saj razpolaga s 1.600-2.000 m³ vode na prebivalca na leto. Skupni hidroenergetski potencial znaša približno 26 milijard kWh na leto, medtem ko je tisti, ki ga je mogoče tehnično izkoristiti, ocenjen na 15 milijard kWh; od tega, hidroelektrarne izkoriščajo 30 %.

V kategorijo »malih hidroelektrarn« spadajo centrale z močjo do 10 MW, ki se nahajajo predvsem ob vznožju gora.

Kategorije »malih hidroelektrarn«:

- mikro hidroelektrarne z močjo do 500 kW;
- mini hidroelektrarne od 500 do 2.000 kW;
- male hidroelektrarne od 2 do 10 MW.

1.3 Potencial sončne energije/fotonapetostne pretvorbe

V Bolgariji je potencial sončnega obsevanja visok, saj znaša med 1.400 in 1.600 kWh/m² na leto, sonce pa sije 2.150 ur na leto. Trg pretvarjanja svetlobne energije sončnega sevanja v električno energijo je manj razvit.

Na podlagi analiz je državo mogoče razdeliti na 3 območja:

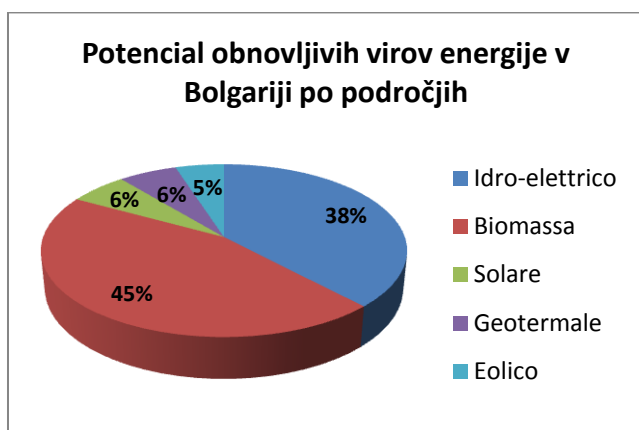
- Severovzhod, ki ustreza 50 % vsega ozemlja - sončno obsevanje med 1.450 in 1.550 kWh/m² na leto;
- Srednjevzhodno območje, ki ustreza 40 % državnega ozemlja - sončno obsevanje 1.450 kWh/m² na leto;
- Jugovzhod in jugozahod, ki ustreza 10 % državnega ozemlja - sončno obsevanje 1.550 kWh/m² na leto.

1.4 Biomasa

Mogoče je reči, da je Bolgarija bogata z viri biomase, in sicer z lesenimi odpadki in ostružki iz industrije pohištva in industrije za obdelave lesa, z lesom, ki ostaja po periodičnem čiščenju gozdov, in s trdnimi kmetijskimi odpadki. Biomasa znaša približno 40 % potenciala obnovljivih virov energije v državi. Gozdovi prekrivajo približno 33 % državnega ozemlja, kmetijske površine pa 45 %. Izvedenci Združenja za energetske vrednotenje biomase ocenjujejo, da znaša delež biomase v energetske bilanci Bolgarije 3,5 %, medtem ko veljajo za ostale vire energije naslednji odstotki glede na državno energetske bilanco: premog 38,1 %, jedrska energija 18,1 %, nafta 24,1 %, plin 14,6 % in hidroenergija 1,4 %.

Območja, posebno bogata z biomaso, so:

- predeli okoli krajev Teteven in Lovech, v osrednjem in severnem delu države,
- predeli okoli krajev Samokov, Blagoevgrad in Bansko na jugozahodu,
- predeli okoli Smoliana, v osrednjem in južnem delu države.

Vir: Italijanska trgovinska zbornica v Bolgariji

Legenda:

Idroelettrico = hidroelektrični

Biomassa = biomasa

Solare = sončni

Geotermale: geotermalni

Eolico = vetrni

2. DANAŠNJI ZAKONSKI OKVIR IN MOŽNOSTI NA TEM PODROČJU

Družba za poslovno svetovanje Ernst & Young je uvrstila Bolgarijo med najzanimivejše države na svetu za naložbe v projekte, povezane z obnovljivimi viri energije. Bolgarija nudi izjemne možnosti vsem podjetjem, ki bi želela vlagati in/ali razvijati projekte na področju obnovljivih virov energij. Država razpolaga z izrednim potencialom na področju proizvodnje zelene energije in pomembno ga je izkoristiti v tem trenutku, med drugim tudi z ustreznimi političnimi odločitvami.

Bolgarska narodna skupščina (parlament) je sprejela dokument za Energetske strategijo za leto 2020, s katerim izpostavlja pomen energetske učinkovitosti in energije iz obnovljivih

virov. Strategija odraža politično stališče bolgarske vlade in je skladna z veljavnim evropskim zakonskim okvirom. V dokumentu so navedene naslednje prednostne naloge:

- zagotoviti zanesljivo dobavo energije,
- povečati uporabo kogeneracije,
- uresničiti posege za izboljšanje energetske učinkovitosti in za razvoj prostega in konkurenčnega trga,
- drugi prednostni cilji sta varstvo interesov potrošnikov in boj proti podnebnim spremembam s čim manj stroškovno obremenjujočimi posegi.

Namen dokumenta je zagotoviti zanesljivo in zlahka dostopno dobavo energije po sprejemljivih cenah tako zasebnikom kot poslovnim danostim. To bi lahko pri potrošnikih ustvarilo zaupanje do tega trga in tako zapolnilo vrzel med Bolgarijo in ostalimi državami EU glede energetske učinkovitosti, hkrati pa bi se tako preusmerilo zajetna finančna sredstva v naložbe, namenjene promociji čistejšega naravnega okolja in bolj trajnostnega načina življenja.

Nacionalni cilji za Bolgarijo, določeni z Direktivo 2009/28/ES o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, predvidevajo, da se do leta 2020 doseže naslednje deleže zelene energije:

- 16% za skupno končno porabo;
- 10% za transport.

Nacionalni načrt za energijo iz obnovljivih virov - predvidena končna poraba energije v obdobju 2010 -2020; Cilji po področjih

Leto	2005	2020
Energija iz obnovljivih virov (OVE) za ogrevanje in hlajenje, %	15,28	23,8
Električna energija iz OVE, %	10,64	20,6
Energija iz OVE za transport, %	1,12	7,8
Skupni delež iz OVE, %	9,27	16,0

Vir: Bulgarian Association for Sustainable Energy

Bolgarija je sprejela omenjeno Direktivo z ZAKONOM O OBNOVLJIVIH VIRIH ENERGIJE, ki je začela veljati 3. maja 2011. V nadaljevanju so predstavljene glavne točke tega zakona.

2.1 SPODBUJANJE PROIZVODNJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

Električna energija

- Zagotavljanje dovoda električne energije, pridobljene iz OVE, do električnega prenosnega in distribucijskega omrežja
- Zagotovitev izgradnje potrebne infrastrukture in regulacijskih enot za sistem električne energije
- Zagotavljanje prednosti pri distribuciji električne energije iz OVE
- Odkup, po preferenčnih cenah, čiste energije, proizvedene v skladu z dolgoročnimi pogodbami, in sicer:
  - 20 let za električno energijo, pridobljeno iz geotermalne energije, sončne energije ali iz biomase;

- 12 let za električno energijo, pridobljeno iz vetrne energije;
- 15 let za električno energijo, pridobljeno iz hidroelektrarn z instalirano močjo do 10 MW ali iz drugih obnovljivih virov.

Cene ostanejo nespremenjene za vso dobo trajanja pogodbe.

Toplotna energija in energija za hlajenje

- Zagotavljanje dovoda toplotne energije, pridobljene iz OVE, do prenosnega omrežja toplotne energije
- Izgradnja prenosnih omrežij za toplotno energijo v naseljenih območjih, v katerih so predvidene naložbe v projekte za izgradnjo obratov za proizvodnjo toplotne energije iz OVE
- Priključitev obratov za proizvodnjo toplotne energije iz OVE na obstoječa prenosna omrežja toplotne energije v naseljenih območjih
- V primeru izgradnje novih stavb oz. osnovne obnove, prenove, popravila ali prestrukturiranja obstoječih zgradb mora biti najmanj 15 % skupne količine toplotne energije in energije za hlajenje, potrebne za stavbo, pridobljene iz OVE.

2.2 PROIZVODNJA IN PORABA BIOGORIV ZA TRANSPORT IN TEKOČIH GORIV IZ BIOMASE ZA ENERGETSKE NAMENE

Cilji

1. Trajnostni razvoj kmetijstva in gozdarstva
2. Trajnostni razvoj transporta
3. Trajnostni razvoj energetike
4. Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki nastajajo zaradi uporabe prevoznih sredstev

Sistemi za uresničevanje ciljev

- Ponudba mešanic biogoriv kot sestavni del tekočih goriv
- Razvoj in zagon novih tehnologij uporabe odpadkov, ostankov, neživilskih celuloznih snovi in lesne celuloze

2.3 PROIZVODNJA IN PORABA ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V TRANSPORTU

- Razvoj in uvajanje električnih vozil za osebni promet in javni prevoz
- Izgradnja postaj za napajanje električnih vozil v primeru izgradnje novih parkirišč ali obnovitve obstoječih v naseljenih območjih in industrijskih conah
- Izgradnja infrastrukture za napajanje električnih vozil zunaj naseljenih območij

2.4 KATERE MOŽNOSTI NUDI ZAKON O ENERGIJI IZ OBNOVLJIVIH VIROV?

- Vzpostavljena je zahteva po tem, da nacionalne in lokalne oblasti prevzamejo vodilno vlogo pri uresničevanju posegov za proizvodnjo in porabo energije iz OVE
- Za mala in srednja podjetja in končne domače porabnike je uvedena potreba in možnost porabe energije iz OVE
- Določene so možnosti za večanje stopnje zavesti med prebivalstvom, za izobraževanje in za delovno usposabljanje v zvezi z OVE

- Izboljšava povezave »proizvajalec-upravljalec omrežja-porabnik« za višjo kakovost storitev proizvodnje, prenosa in distribucije energije iz OVE

2.5 NAJNOVEJŠE SPREMEMBE ZAKONA O OBNOVLJIVIH VIRIH ENERGIJE

Spremembe zakona o obnovljivih virih energije je bolgarski parlament dokončno sprejel preteklega 28. marca, v Uradnem listu pa so bile objavljene 10. aprila 2012.

Odobrene spremembe:

- Preferenčno nabavno ceno energije bo mogoče uveljaviti od datuma začetka delovanja obrata, ne pa od datuma zapisnika o ugotovitvi dokončane izgradnje obrata, kot je bilo prej predvideno;
- Programi za priključitev, ki se nanašajo na projekte, za katere je bila sklenjena predpogodba, bodo objavljeni v roku 3 mesecev od objave Zakona o spremembah Zakona o obnovljivih virih energije, za kar bodo poskrbele nacionalna distribucijska družba NEK in druge distribucijske družbe;
- Vsakih šest mesecev bo upravljalec (Electricity System Operator - ESO) na svoji spletni strani objavil posodobljene informacije o priključenih obratih in o obratih, ki čakajo na priključitev;
- Za obrate, za katere je predvidena izgradnja po fazah, bodo dolgoročne pogodbe za odkup energije začele veljati od datuma začetka delovanja dela obrata, ki bo dokončan na koncu prve faze. Zato, da bo mogoče ugoditi visokemu številu prošenj za priključitev na omrežje, je zakonodajalec tudi podaljšal rok za sklenitev dokončne pogodbe za priključitev z dveh let na tri leta;
- V primerih, ko se je sredstva za naložbe, namenjene izgradnji central ali obratov za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, črpalo iz nacionalnih ali evropskih programov financiranja, javni dobavitelj kupuje elektriko po cenah, ki jih za posamezne »skupine« določa Nacionalna bolgarska regulacijska komisija za energijo in vodo;
- Začetek delovanja projekta se izvede v skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju, vsekakor pa največ 30 dni od datuma prošnje, opremljene z vso dokumentacijo, vključno s potrdilom o opravljenem 72-urnem preizkusu;
- Roki za priključitev obratov z močjo do 30 kWp so skrajšani na največ 75 dni, poleg tega pa ni več obvezna predpogodba za priključitev;
- Od 1. aprila 2013 bo za podjetja, ki se ukvarjajo z nameščanjem in vzdrževanjem obratov, ki delujejo na energijo iz obnovljivih virov, uveljavljena obvezna registracija pri Agenciji za metrologijo in tehnično nadzorstvo. Podjetja bodo morala imeti usposobljeno tehnično osebje: standarde in zahteve bo določilo in objavilo Ministrstvo za šolstvo.

Zakon o spremembah Zakona o obnovljivih virih energije velja od 10. aprila 2012, ko je bil objavljen, z izjemo poglavja o pogojih, ki jih mora izpolnjevati tehnično osebje, zadolženo za instaliranje.

3. PROGRAMI FINANCIRANJA ZA PODROČJE ZELENEGA GOSPODARSTVA

3.1 PROGRAM »ENERGETSKA UČINKOVITOST IN ZELENO GOSPODARSTVO«

Financiranje v okviru Programa »Konkurenčnost«, sofinancirano iz skladov EU

Shema »Energetska učinkovitost in zeleno gospodarstvo«

Upravičenci: mala in srednje velika podjetja

Prošnje lahko vložijo mikro, mala in srednje velika podjetja, registrirana v skladu z Zakonom o trgovstvu in z Zakonom o zadrugah. Podjetja morajo imeti sedež na ozemlju Republike Bolgarije in biti neposredno odgovorna za izvajanje projektnih dejavnosti.

Razpoložljiva sredstva: 150 milijonov evrov nepovratnih sredstev in 150 milijonov evrov kredita od Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD)

Rok za začetek predlaganja prošenj za financiranje: 14. maj 2012

Kaj se financira s tem programom?

Glavni cilj postopka je prispevati k povečanju gospodarske učinkovitosti in konkurenčnosti podjetij s spodbujanjem vlaganja v tehnologije za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in s promocijo energetske učinkovitosti.

Podjetja lahko prejmejo nepovratna sredstva v višini od 30 % do 50 % skupnih upravičenih izdatkov projekta, vsekakor pa ta ne smejo preseči zneska 391,166 BGN (200.000,000 evrov); izjema so projekti, za katere je predvidena tudi dejavnost energetskih presoj, ki lahko prejmejo do 2 milijona BGN (približno 1 milijon evrov).

Upravičeni izdatki

Upravičeni izdatki so naložbe za nakup in zagon naprav, sistemov in opreme z visoko energetske učinkovitostjo in za obnovitvena dela na zgradbah, ki omogočajo energetske varčnost in učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije. Poleg tega so upravičeni tudi izdatki za izvajanje energetskih presoj in za nameščanje solarnih plošč in geotermalnih toplotnih črpalk ipd.

V postopku »Energetska učinkovitost in zeleno gospodarstvo« sodelujeta Ministrstvo za gospodarstvo, energijo in turizem in Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD). Za vzpostavitev učinkovitega mehanizma sodelovanja za izvajanje tega postopka med Ministrstvom za gospodarstvo in Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD), sta organa podpisala Memorandum o soglasju. V skladu z Memorandumom bo EBRD poleg dodeljenih nepovratnih sredstev nudila tudi kreditne linije prek svojih partnerskih bank, s čimer bo prispevala k uresničevanju projektov v teku. Predvideno je, da bodo partnerske banke podale mnenje o kreditni sposobnosti podjetij za pridobivanje potrebnih posojil za izvedbo projekta. Poleg tega morajo za podjetja, ki izvajajo projekte z lastnimi sredstvi, partnerske banke potrditi dejanski obstoj potrebnih sredstev v podjetju. Kreditna linija v znesku 150 milijonov evrov Evropske banke za obnovo in razvoj bo podjetjem na razpolago v obliki posojil, ki jih bo dodeljevalo šest bank: Allianz Bulgaria, DSK Bank, Unionbank, ProCredit Bank, Raiffeisen Bank, Unicredit Bulbank.

Ta postopek nudi ugodne pogoje za izvajanje pogodb: izbor pogodbenikov za projekte (postopki oddajanja del podizvajalcem) in za dejavnosti energetskega presojanja je mogoče izvesti pred sklenitvijo pogodbe o finančni pomoči.

3.2 MEDNARODNI SKLAD »KOZLODUY«

Okvirna dotacija: 109,5 milijonov evrov

Dne 15. februarja 2012 je bil sprožen postopek za predložitev prošenj za financiranje ne-jedrskih projektov iz sredstev Mednarodnega sklada »Kozloduy«. V prvi fazi, ki se je končala 31. novembra 2011 in je bila namenjena določitvi potreb energetskega sektorja, je Ministrstvo za gospodarstvo prejelo 1.036 idejnih projektov za skupno vrednost 1,1 milijarde evrov. Največje zanimanje so pokazale občinske uprave: predloženih je bilo 124 idejnih projektov za energetske prestrukturiranje 894 stavb in 30 za nadomestitev obstoječe cestne razsvetljave z energetske varčno razsvetljavo.

Projekti, ki izpolnjujejo pogoje, so razdeljeni na šest skupin oz. ukrepov glede na visoko prioritete projekte za naslednje sektorje: elektrika, ogrevanje in plin, energetska učinkovitost občinskih poslopij, energetska učinkovitost občinske cestne razsvetljave.

Za Bolgarijo je za upravljanje sredstev zadolženo Ministrstvo za gospodarstvo, energijo in turizem. Strateški svetovalec, izbran za program, in sicer »Pleyades Bulgaria«, bo izbral ustrezne projekte, te pa bo potem ocenil Vodstveni odbor Ministrstva za gospodarstvo, energijo in turizem. Idejne projekte mora odobriti tudi Skupščina donatorjev Sklada. V okviru tega programa bosta naročnika lahko glede na vrsto projekta Ministrstvo za gospodarstvo, energijo in turizem ali EBRD.

Pogodbe bodo dodeljene v skladu s postopki in pravili EBRD. Projekti, ki se začnejo pred sklenitvijo pogodbe o finančni pomoči, in projekti, ki jih ni mogoče končati do leta 2016, niso upravičeni za nobenega od šestih možnih ukrepov.

Kateri prioritetni projekti bodo financirani:

Ukrep 1: Posodobitev in obnovitev sistemov s področja električne energije, ogrevanja in plina

Upravičeni kandidati so: Nacionalna električna družba (NEK), ESO, »Maritsa East«, »Toploficazia Sofia« in »Bulgartransgas«.

Okvirna dotacija: 61,5 milijona evrov

Delež nepovratnih sredstev: 50 % upravičenih izdatkov projekta.

Ukrep 2: Energetska učinkovitost občinskih poslopij v mestih Sofija, Burgas, Varna, Plovdiv, Stara Zagora, Pleven in Russe

Sedem velikih občin je upravičenih do predložitve prošenj za stavbe, ki so 100-odstotno v občinski lasti. V skladu z merili EBRD mora biti za vsako stavbo predložen ločen idejni projekt. Vsaka občina lahko predloži idejne projekte za največ 5 milijonov evrov.

Okvirna dotacija: 7,5 milijona evrov

Delež nepovratnih sredstev: 50 % vrednosti posegov, predvidenih na podlagi energetskih presoj za doseg energetske varčnosti in za uvrstitev stavbe v energetske razred A ali B.

Ukrep 3: Energetska učinkovitost občinskih poslopij v ostalih 257 občinah

Okvirna dotacija: 12,5 milijona evrov

Delež nepovratnih sredstev: 100 %.

V okviru tega ukrepa je treba prednost nameniti manjšim občinam in tistim občinam, ki nimajo dostopa do sredstev iz Programa za regionalni razvoj in iz Programa za razvoj podeželja.

Ukrep 4: Energetska učinkovitost stavb v lasti države

Upravičeni so naslednji projekti:

1. Zdravstveni objekti in šolska poslopja;
2. Upravna poslopja, za katera ni mogoče predložiti prošenj za sredstva iz drugih programov EU;
3. Športni objekti in zgodovinske stavbe (na primer muzeji, gledališča, kina, itd.).

Za vsako stavbo je najvišji dovoljen znesek za idejni projekt 1 milijon evrov.

Okvirna dotacija: 15 milijonov evrov

Delež nepovratnih sredstev: 100 %.

Ukrep 5: Energetska učinkovitost v javni razsvetljavi

Vsaka občina lahko predloži en idejni projekt za znesek, ki ne presega 4 milijonov evrov za izvajanje posegov za energetska učinkovitost v javni razsvetljavi.

Okvirna dotacija: 10 milijonov evrov.

Delež nepovratnih sredstev: 100 %

Do financiranja niso upravičene občine, ki so že prejele sredstva za iste posege iz Mednarodnega sklada »Kozloduy«.

Ukrep 6: Izboljšanje energetske učinkovitosti pri dobavi elektrike in energije za ogrevanje

Okvirna dotacija: 3 milijoni evrov

Delež nepovratnih sredstev: 20 %, vsekakor pa največ 700.000,00 evrov.

3.3 Program REECL (Residential Energy Efficiency Credit Line)

Razpoložljiva sredstva: 40 milijonov evrov

Program REECL, ki so ga ustanovile Evropska komisija, Evropska banka za obnovo in razvoj in bolgarska Agencija za energetska učinkovitost, predvideva možnost financiranja energetske učinkovitosti za področje stanovanjskega gradbeništva. Po uspešni prvi fazi programa (2005 - 2009), med katero je bilo uporabljenih 50 milijonov evrov za izvedbo posegov za energetska varčevanje v več kot 28.000 družinskih domovih, se je konec leta 2011 začela druga faza, za katero EBRD nudi več kot 40 milijonov evrov finančnih sredstev v obliki ciljno usmerjenih kreditov.

Upravičenci: Posamezna gospodinjstva, lastniki enodružinskih in večdružinskih stavb in združenja lastnikov nepremičnin. Bolgarska gospodinjstva porabijo več kot petino skupne državne porabe energije. Zaradi stalne rasti cen energije ljudi vse bolj zanima energetska prestrukturiranje svojih stanovanjskih enot.

Spodbujanju izvajanja posegov za energetska učinkovitost v stanovanjskih enotah je Mednarodni sklad »Kozloduy« namenil dodatni prispevek v znesku 14 milijonov evrov.

Nepovratna sredstva se deli le pod pogojem, da je bil uporabljen kredit sodelujočih bank. Nepovratna sredstva znašajo do 35 % kredita, podeljenega skupinskim projektom, ki so namenjeni obnovi zunanosti stavb in inženirskim posegom na stavbah; ta sredstva se razdeljuje projektom, katerih pobudniki so združenja lastnikov nepremičnin.

30 % nepovratnih sredstev se podeljuje za obnovo celih stavb, v katerih stanujejo najmanj tri družine, in sicer v znesku, ki ustreza največ 20 % kredita za posamezni projekt. Skupna finančna pomoč za posamezno družino ne more preseči 9.000,00 evrov.

Dve banki, ProCredit in Raiffeisen Bank, nudita posojila za ta program, upravljata kreditna sredstva EBRD in podeljujeta financiranja z nepovratnimi sredstvi v roku 4 mesecev po izvedbi projekta.

Upravičeni posegi:

V okviru Programa so upravičeni različni posegi za povečanje energetske varčnosti stanovanjskih stavb, na primer:

- Energetska prekvalifikacija obstoječih stavb ali nepremičninskih enot;
- Posegi na ovjih obstoječih stavb ali delov stavb ali nepremičninskih enot, na primer nadomestitev oken in vrat, izolacija sten, hidroizolacija streh ali teras;
- Namestitev solarnih plošč;
- Namestitev peči in kotlov na biomaso;
- Energetska in tehnična presoja in vodenje projekta;
- Namestitev klimatskih naprav za zimsko obdobje in nadomestitev centraliziranega sistema ogrevanja z visoko energetsko učinkovitim sistemom;
- Nakup potrebnih proizvodov za delovanje sistema, naprav in opreme za zmanjšanje energijske porabe;
- Namestitev toplotnih črpalk za ogrevanje in klimatizacijo;
- Napeljava plina v stavbi.

Sodelujoče banke nudijo seznam dobaviteljev in monterjev, ki jih je za izvedbo naložbenih projektov v okviru programa REECL treba odobriti kot partnerje. Za vključitev v seznam partnerskih podjetij morajo kandidati predložiti uradu za projektiranje programa REECL potrdila o registraciji in licence/dovoljenja za dobavo in instaliranje odobrenih tehnologij za energetsko varčevanje, različna zavarovanja, izjavo o razpoložljivosti usposobljenega osebja, o sposobnosti vzdrževanja instaliranih tehnologij, o obstoju zadostnih sredstev in o sposobnosti dobave in nameščanja tehnologije z zagotovitvijo dobre kakovosti in ob upoštevanju predvidenih rokov in predračunov.

Sodelujoče banke lahko sklenejo partnerske pogodbe s temi podjetji dobaviteljev in monterjev za komercializacijo kreditnih proizvodov, namenjenih financiranju odobrenih tehnologij za energetsko varčevanje.

4. ITALIJANSKA PRISOTNOST NA PODROČJU OBNOVLJIVIH ENERGIJ V BOLGARIJI (podatki Italijanskega Inštituta za zunanjo trgovino - ICE, Sofija)

Junija 2010 je bil postavljen temeljni kamen za tretjo malo kaskadno hidroelektrarno vzdolž toka reke Iskar. Hidroelektrarna (za njeno izgradnjo je bilo namenjenih 26 milijonov evrov) spada v širši projekt »Slapovi srednjega toka reke Iskar«, ki ga izvaja VEZ SVOGE, v kateri ima večinski delež skupina **PETROLVILLA** (90 %). Partner z manjšinskim deležem je Občina Svoge. Projekt predvideva izgradnjo 9 malih hidroelektrarn s skupno inštalirano močjo 25,6 MW za skupno naložbo 115 milijonov evrov. 75 % financiranja krije EBRD.

Italijanska družba **ITALGEN**, ki jo je leta 2001 ustanovila skupina Italcementi, je prisotna na bolgarskem trgu obnovljive energije, saj z italijanskim podjetjem **LEITWIND** (skupina Leitner) upravlja 2 vetrna parka s skupno zmogljivostjo 18 MW v kraju Kavarna. Predvidena proizvodnja energije iz obnovljivih virov je med 100 in 200 MW, zato nameravajo temu dodati tudi proizvodnjo cementa, saj bi s proizvodnjo obnovljive energije maksimalno zmanjšali emisije ogljikovega dioksida.

Za izgradnjo vetrnega parka s 6 turbinami v Kavarni je italijansko podjetje **LEITNER TECHNOLOGIES** sklenilo z Unicredit Leasing pogodbo o financiranju v vrednosti 12 milijonov evrov, kar ustreza 100 % vrednosti obrata.

Leta 2011 je italijansko podjetje **ALERION CLEAN POWER**, ki deluje na področju obnovljivih virov energije, od danske družbe European Energy AS odkupilo 51 % lastništva vetrne centrale z zmogljivostjo 12 MW v Krupi, nedaleč od Kavarne, na Črnem morju, za skupno naložbo 3,9 milijona evrov.

Konzorcij **LUKERG Renew**, ki sta ga ustanovili ruska družba Lukoil in italijansko podjetje **ERG RENEW**, je sklenil sporazum z Raiffeisen Energy & Environment, ki spada pod avstrijsko banko Raiffeisen, za odkup 100 % lastništva vetrne centrale blizu kraja Dobrich. Prenos lastništva bo dokončno izpeljan do konca prvega polletja 2012. Vrednost transakcije znaša približno 52 milijonov evrov. Zmogljivost vetrne centrale, ki deluje od leta 2009, je 40 MW.

5. DRUGI ZUNANJETRGOVINSKI NALOŽBENI PROJEKTI NA TEM PODROČJU V BOLGARIJI

- Družba **LUKERG Renew** (paritetni skupni podjem italijanske družbe ERG Renew in ruske družbe Lukoil-Ecoenergo, ustanovljen maja preteklega leta) bo kupila vetrna parka Wind Park Kavarna East in Wind Park Kavarna West, blizu obale Črnega morja, kot tudi družbo K&S Energy. Obseg operacije ni bil sporočen, vendar je bilo dovoljenje izdano na podlagi ugotovitve organa za varstvo konkurence, da sta leta 2010 obe družbi skupaj predstavljali manj kot 5 % trga obnovljivih virov energije v Bolgariji.
- Francoska družba **Solarezo** je napovedala, da bo kmalu odprla svoj fotovoltaični park v Rudniku, v regiji Burgas. Obrat s skupno inštalirano močjo 3 MW bo zgrajen na površini 5 ha.
- Belgijska družba **Electrawinds**, v skladu s podjetniško politiko širjenja na trge Vzhodne Evrope, bo vložila 11,4 milijonov evrov v realizacijo vetrnega parka v kraju Shabla, na Črnem morju, za katerega je predvidena letna proizvodnja približno 15.700 MW/h.
- Španska družba **Electra Holding** je sporočila, da namerava izvesti prvo od desetih naložb, ki jih predvideva za Bolgarijo. Termoelektrarna-toplarna na biomaso, opremljena z najnaprednejšo tehnologijo, bo zgrajena v občini Maritza (regija Plovdiv); ustvarjenih bo 15 novih delovnih mest, poleg tega pa je predvidena zaposlitev dodatnih 150 oseb za zbiranje in dobavo več kot 40 tisoč ton biomase na leto, ki so potrebne za proizvodni postopek obrata.
- Južnokorejski družbi **SDN Company** in **KOSEP** sta odprli dva fotovoltaična parka, Samovodne in Zlataritza, v regiji Veliko Turnovo (osrednje Bolgarija), s skupno inštalirano močjo 42 MW/leto, ki bosta zagotavljala zadovoljevanje električne potrebe 20 tisoč uporabnikom in bosta znatno zmanjšala emisije ogljikovega dioksida. Družbi SDN Company in KOSEP sta članici Nacionalnega organa za električno energijo Južne Koreje. Projekt je financiran s posojilom korejske Banke za razvoj za skupnih 154 milijonov evrov.
- Družba iz ZDA **Premier Power Renewable Energy Inc.** je napovedala začetek gradnje fotovoltaičnega obrata z maksimalno zmogljivostjo 16,2 MWp v kraju Zdravetz, vasi na severovzhodu Bolgarije, v skupnem podjemu z družbo **Plaan Czech**, in sicer v okviru strategije širitve na trge vzhodnoevropskega območja. Družba Premier Power je zgradila že več kot 1000 obratov v Evropi in Severni Ameriki. Projekt bo predvidoma dokončan sredi leta 2012.
- **SunEdison**, družba skupine MEMC Electronic Materials Inc., je sklenila pogodbo o financiranju za skupni znesek 155 milijonov evrov z Mednarodno finančno korporacijo IFC (International Finance Corporation, ki spada v skupino Svetovne banke), s korporacijo OPIC (Overseas Private Investment Corporation, neodvisna Agencija vlade ZDA) in s Skupino UniCredit za izgradnjo fotovoltaičnega parka z inštalirano močjo 60,4 MW. Obrat bo zgrajen na površini 100 ha nedaleč od kraja Parvomay.
- Ena največjih družb na področju vetrnih turbin, **Suzlon**, ki je pred dvema letoma ustvarila skupni podjem DIV Wind OOD z bolgarsko družbo Volkswind Bulgaria, namerava zgraditi vetrni park nedaleč od kraja Balchik, na Črnem morju, s skupno močjo najmanj 150 MW.
- Bolgarska družba **Real States** bo vložila 200 milijonov evrov v izgradnjo velikega fotovoltaičnega obrata nedaleč od mesta Pazardzhik, na jugu Bolgarije, do leta 2014. Prvi Prva enota z močjo 80 megawatt je bila zgrajena že pred dvema letoma. Uporabljeni

- fotovoltaični moduli, ki jih proizvaja Sharp, bodo sposobni generirati elektriko tudi v primeru megle in oblačnosti.
- Družba **CEZ Bulgaria** ima v programu naložbe za 1,4 milijona evrov za svoje distribucijsko omrežje električne energije. Družba, ki posluje v severni in zahodni Bolgariji, je namenilo 900 tisoč evrov posodobitvi električnega omrežja mesta Sofija, 167 tisoč evrov za območje okoli prestolnice in 337 tisoč evrov za mesto Pleven. CEZ Bulgaria, odvisna družba češke družbe CEZ, je bila ustanovljena novembra 2004 z odkupom 67 % podjetij za distribucijo električne energije, ki so z energijo preskrbovala prestolnico in zahodno in severno Bolgarijo. Od tedaj je družba CEZ Bulgaria vložila več kot 450 milijonov evrov v svoje distribucijsko omrežje.
  - Naložbe za širjenje jedrske centrale **Kozloduy**: Ministrski svet je odobril projekt za izgradnjo sedme enote jedrske centrale Kozloduy. Po odločitvi vlade, naj se ne nadaljuje z izgradnjo jedrske centrale v kraju Belene, bo jedrski reaktor, ki ga je projektirala ruska družba Atomstroyexport za obrat v kraju Belene in je že v fazi izročitve, uporabljen za realizacijo sedme enote centrale Kozloduy, edine jedrske centrale v državi. Širitev centrale Kozloduy ne bo bremenila državnega proračuna, saj namerava vlada k realizaciji projekta povabiti zasebne investitorje.
  - Program »Energetska učinkovitost in zeleno gospodarstvo« Ministrstva za transport predvideva povečanje števila trolejbusov v največjih mestih in uvedbo 100-odstotno električnih avtobusov. S tem ukrepom se namerava povečati energetska učinkovitost javnega prevoza in spodbuditi uporabo eko-kompatibilnih prevoznih sredstev; ta ukrep je povezan z drugimi rešitvami ekološke vožnje, kot je na primer uvedba zelenih, ekoloških taksijev.

5.1 Dodatne pripombe

- EBRD je povečala podporo za projekte za energetska učinkovitost v Bolgariji z novim posojilom v znesku 10 milijonov evrov sklada za energetska varčnost (FEEI), prvem zasebnem skladi v državi, ki je bil ustanovljen za spodbujanje posegov za povečanje energetskega varčevanja v stavbah v javni lasti. Sedemletno posojilo bo uporabljeno za razvoj projektov, osredotočenih na energetska zmogljivost, in zato, da se pritegne financiranja in strokovno znanje in izkušnje zasebnega sektorja z vključitvijo družb za energetske storitve (ESCO).
- Ministrica za okolje Vassileva je izjavila, da bi morala Bolgarija v naslednjem programskem obdobju, 2014-2020, podvojiti sredstva EU za okoljske projekte. Podrobneje Bolgarija upa, da bo pridobila 2,4 milijarde evrov evropskih sredstev v primerjavi z 1,2 milijarde evrov, ki jo je pridobila v prvih 7 letih od pristopa k EU. Bolgarija bo vztrajala zato, da podvoji finančno pomoč, predvsem za projekte za ohranjanje biodiverzitete, za katere je vlada že namenila 108 milijonov evrov za naslednje programsko obdobje. V letih od 2007 do 2014 bo Bolgarija 70 % sredstev iz operativnega programa »Okolje« namenila hidroprojektom, ki med drugim obsegajo gradnjo sistemov za čiščenje vode in kanalizacije.
- 25. januarja je Minister za kmetijstvo Najdenov napovedal, da bo proizvodnja energije, pridobljene iz biomase, ena od prioritet vlade za leto 2012.
- Skupaj bo v okviru operativnega programa »Okolje« namenjenih 12 milijonov levov za strateško načrtovanje in krepitev administrativnih zmogljivosti struktur, odgovornih za reformo vodnega sektorja. Sredstva bodo namenjena Ministrstvu za regionalni razvoj in

javna dela. Denarna sredstva bodo uporabljena za oblikovanje zakonodaje in strategije za upravljanje vodnega sektorja, kot tudi za razvoj enotnega informativnega sistema za vodne storitve in za kanalizacijo. Delež sredstev bo namenjen tudi krepitvi administrativnih zmogljivosti struktur Ministrstva. Ta sredstva bodo razdeljena za sestavo projektov za upravljanje vodnega sektorja.

6. POJASNILO O JAVNIH NAROČILIH

V Evropski uniji znašajo javna naročila za nakup blaga in storitev in za gradnje približno 16 % BDP-ja celotne unije (približno 1.500 milijard evrov). Ta široki trg urejajo zakoni EU zato, da se na enotnem evropskem trgu zagotovi transparenten sistem javnih naročil in da se razširi možnosti sodelovanja na podjetja in družbe vseh držav članic.

Za javne razpise, ki jih razpisujejo javne ustanove ali ustanove, dejavne na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštnih storitev (t.i. 'utilities') in za katere skupna vrednost presega določen prag, veljavna zakonodaja predpisuje obvezno objavo na Portalu javnih naročil in v Uradnem listu Evropske unije (trenutno v elektronski obliki v sistemu TED - Tender Electronic Daily).

Javni razpisi, katerih skupna vrednost presega predvidene pragove, so torej zlahka dostopni, saj morajo biti objavljeni v sistemu TED. Nasprotno pa javne razpise, katerih skupna vrednost ne presega predvidenih pragov, urejajo zakonodaje posameznih držav, zato centralizirani dostop do razpisne dokumentacije ni na voljo.

S spremembami, predvidenimi z Uredbo Evropske komisije št. 1251/2011, ki veljajo od 1.1.2012, so predvideni pragovi trenutno naslednji:

- Naročila za dobavo blaga in storitev: 130.000 evrov;
- Javna naročila za storitve: 200.000 evrov;
- Javna naročila za gradnje: 5.000.000 evrov.

7. NALOŽBE IN JAVNI RAZPISI NA PODROČJU ENERGETSKE UČINKOVITOSTI POSLOPIJ, FINANCIRANI V OKVIRU OPERATIVNEGA PROGRAMA »REGIONALNI RAZVOJ«

7.1 Obnova večdružinskih stanovanjskih stavb

Predvidene naložbe: 46 milijonov evrov, od tega 25 milijonov evrov nepovratnih sredstev

Predvidene dejavnosti: izvedba posegov za povečanje energetske učinkovitosti stavb

- Energetska prekvalifikacija obstoječih stavb ali nepremičninskih enot;
- Posegi na ovojih obstoječih stavb ali delov stavb ali nepremičninskih enot, na primer nadomestitev oken in vrat, izolacija sten, hidroizolacija streh ali teras;
- Namestitev solarnih plošč;
- Namestitev klimatskih naprav za zimsko obdobje in nadomestitev centraliziranega sistema ogrevanja z visoko energetske učinkovitim sistemom;
- Namestitev visoko energetske učinkovite razsvetljave;
- Nakup potrebnih proizvodov za delovanje sistema, naprav in opreme za zmanjšanje energijske porabe;
- Energetska in tehnična presoja in vodenje projekta.

Upravičene občine: Vidin, Vratsa, Lovech, Montana, Pleven, Lom, Veliko Tarnovo, Gabrovo, Razgrad, Ruse, Silistra, Svishtov, Varna, Dobrich, Targovishte, Shumen, Blagoevgrad, Dupnitsa, Gotse Delchev, Kyustendil, Pernik, Petrich, Kardjali, Pazardjik, Plovdiv Smolyan, Haskovo, Velingrad, Karlovo, Panagyurishte, Bourgas, Sliven, Stara Zagora, Yambol, Kazanlak.

7.2 Obnova šolskih zgradb

Dodeljena sredstva: 11 milijonov evrov

Predvidene dejavnosti: izvedba posegov za povečanje energetske učinkovitosti stavb:

- Energetska prekvalifikacija obstoječih stavb ali nepremičninskih enot;
- Posegi na ovojih obstoječih stavb ali delov stavb ali nepremičninskih enot, na primer nadomestitev oken in vrat, izolacija sten, hidroizolacija streh ali teras;
- Energetska in tehnična presoja in vodenje projekta;
- Namestitev solarnih plošč;
- Namestitev klimatskih naprav za zimsko obdobje in nadomestitev centraliziranega sistema ogrevanja z visoko energetske učinkovitim sistemom;
- Namestitev visoko energetske učinkovite razsvetljave;
- Nakup potrebnih proizvodov za delovanje sistema, naprav in opreme za zmanjšanje energijske porabe;
- Namestitev avtomatiziranih sistemov za upravljanje in reguliranje porabe toplote in elektrike;
- Napeljava plina v stavbi.

Upravičene občine: Boicinovtsi, Gorna Malina, Hadjidimovo, Ihtiman, Pirdop, Kavarna, Kotel, Surovo, Madan, Momchilgrad, Chavdar, Leschovo, Bolyarovo, Pordim, Belitsa, Trun, Svilengrad, Strelcha, Kneja, Bratsigovo, Chuprene, Vetrino, Separeva banya, Kivodol, Djebel, Mizia, Zlatitsa, Ivailovgrad.

7.3 Obnova in tehnološka posodobitev bolnišniških zgradb

Dodeljena sredstva: 15 milijonov evrov

Predvidene dejavnosti: izvedba posegov za povečanje energetske učinkovitosti stavb in tehnološka posodobitev bolnišnic

- Energetska prekvalifikacija obstoječih stavb ali nepremičninskih enot;
- Posegi na ovojih obstoječih stavb ali delov stavb ali nepremičninskih enot, na primer nadomestitev oken in vrat, izolacija sten, hidroizolacija streh ali teras;
- Energetska in tehnična presoja in vodenje projekta;
- Namestitev solarnih plošč;
- Namestitev klimatskih naprav za zimsko obdobje in nadomestitev centraliziranega sistema ogrevanja z visoko energetsko učinkovitim sistemom;
- Namestitev visoko energetsko učinkovite razsvetljave;
- Nakup potrebnih proizvodov za delovanje sistema, naprav in opreme za zmanjšanje energijske porabe;
- Dobava medicinske opreme.

Upravičene občine: Byala, Omurtag, Etropole, Svilengrad, Teteven, Razlog, Tutrakan.

8. NASLEDNJI JAVNI RAZPISI NA PODROČJU ENERGETSKE UČINKOVITOSTI, FINANCIRANI V OKVIRU OPERATIVNEGA PROGRAMA »REGIONALNI RAZVOJ«

Naročnik	Občina Momchillgrad
Predmet javnega razpisa	Obnovitvena dela za povečanje energetske učinkovitosti in varčnosti stavb: nadomestitev oken in vrat, izolacija sten, hidroizolacija streh ali teras, dobava in namestitev energetsko visoko učinkovitih svetil in razsvetljave
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	500.000,00 EUR

Naročnik	Občina Separeva Banya
Predmet javnega razpisa	Obnovitvena dela za povečanje energetske učinkovitosti in varčnosti šolskih zgradb: posegi na ovojih obstoječih stavb, delov stavb ali nepremičninskih enot, namestitev visoko energetsko učinkovite razsvetljave, namestitev ogrevalnih sistemov
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	Ni na voljo

Naročnik	Občina Pavlikeni
Predmet javnega razpisa	Obnovitvena dela za povečanje energetske učinkovitosti in varčnosti bolnišniških zgradb: nadomestitev oken in vrat, izolacija sten, hidroizolacija streh in teras, namestitev napeljav
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	Ni na voljo

9. NASLEDNJE NALOŽBE IN JAVNI RAZPISI ZA PODROČJE OKOLJA

9.1 Realizacija regionalnih sistemov za upravljanje odpadkov

Dodeljena sredstva: 110 milijonov evrov

Predvidene dejavnosti:

- Izgradnja prvih odlagalnih celic;
- Izgradnja postaj za pretovarjanje odpadkov, obratov za ločevanje odpadkov, kompostiranje in recikliranje;
- Izgradnja tehnične infrastrukture.

Upravičene občine: Varna, Gabrovo, Dobrich, Byala, Samokov, Nikopol, Lukovit, Panagiotishte, Pleven, Razlog, Stara Zagora, Yambol

9.2 Realizacija čistilnih naprav za odpadne vode

Dodeljena sredstva: 300 milijonov evrov

Upravičene občine: 124 Občin s populacijskim ekvivalentom nad 10.000

Dodeljena sredstva: 150 milijonov evrov

Upravičene občine: 147 občin s populacijskim ekvivalentom med 2.000 in 10.000

10. NASLEDNJI JAVNI RAZPISI IN NALOŽBE ZA PODROČJE OKOLJA, FINANCIRANI V OKVIRU OPERATIVNEGA PROGRAMA »OKOLJE«

Naročnik	Občina Gabrovo
Predmet javnega razpisa	Prenova in posodobitev obstoječega odlagališča za nenevarne odpadke v Občini Gabrovo z nadaljnjo pretvorbo v regionalni sistem za potrebe Občin Gabrovo in Tryavna
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	15.338.756,00 EUR

Naročnik	Občina Nessebar
Predmet javnega razpisa	Inženirska zasnova, načrtovanje in izgradnja postaje za pretovarjanje odpadkov za mesto Nessebar
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	264.556,00 EUR

Naročnik	Občina Yambol
Predmet javnega razpisa	Izgradnja prve odlagalne celice Regionalnega centra za upravljanje odpadkov v Yambolu.
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	N/D

Naročnik	Občina Sosopol
Predmet javnega razpisa	Izgradnja vodovodnega in kanalizacijskega omrežja v okviru integriranega projekta vodnega ciklusa za mesto Sozopol, v 6 fazah
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	9.776.411,00 EUR

Naročnik	Občina Vidin
Predmet javnega razpisa	Inženirska zasnova, načrtovanje in prenova odlagališč za odpadke
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	6.500.000,00 EUR

Naročnik	Občina Karnobat
Predmet javnega razpisa	Načrtovanje in izgradnja obrata za obdelavo odpadnih voda, prenova vodovodnega in kanalizacijskega omrežja
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	12.271.000,00 EUR

Naročnik	Občina Elhovo
Predmet javnega razpisa	Dela za prenovo obrata za čiščenje odpadnih voda in vodovodnega omrežja
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	7.600.000,00 EUR

Naročnik	Občina Targovishte
Predmet javnega razpisa	Dela za obnovo vodovodnega in kanalizacijskega omrežja
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	6.181.600,00 EUR

Naročnik	Občina Lukovit

Predmet javnega razpisa	Dela za izgradnjo odlagališč
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	4.000.000,00 EUR

Naročnik	Občina Pernik
Predmet javnega razpisa	Storitve načrtovanja in izgradnje obrata za ločevanje in kompostiranje komunalnih odpadkov
Ocenjena vrednost, brez DDV-ja	2.700.000,00 EUR

11. PODJETJA, KI SO ZMAGALA NA JAVNIH RAZPISIH IN SO DEJAVNA NA PODROČJIH OKOLJA, ENERGETSKE UČINKOVITOSTI STAVB, OBNOVE JAVNE RAZSVETLJAVE, VODOVODNIH IN KANALIZACIJSKIH OMREŽIJ, CEST, ELEKTRIČNIH NAPELJAV

1. TRACE GROUP S.p.A

12 Nikola Obrazopisov Str, Sofia 1408
Tel +359 2 806 67 00, fax: +359 2 806 67 11
E-mail: tracegroup@tracebg.com
<http://www.tracebg.com/>

2. PST Holding S.p.A

114 Besarabia, Str, Sofia 1517
Tel.+359 2 945 29 96; GSM: +359 882 276 347; Fax. +359 2 945 04 96;
E-mail: pst@pst.bg
<http://www.pst.bg>

3. CK-13 Hold-ing S.p.A

29, Klokotnitsa Str., 1202 Sofia
Tel: +359 2 9217011, 2 9217014; Fax: +359 2 9310393
E-mail: office@ck13.com
<http://www.sk13.com>

4. **Galchev group S.p.A**
48 Iliantsi, Blvd, Sofija
Tel. +359 2 49 14 711; Fax: +359 2 80 34 710
E-mail: cceo@galchevgroup.com
<http://www.galchevgroup.co>
5. **Stanilov S.r.l**
37, Cerkovna Str, Sofija 1505
Tel. +359 2 942 69 10 Fax. +359 2 942 69 11
E-mail: info@stanilov.bg
<http://www.stanilov.bg>
6. **NSK Sofia S.r.l**
77 "Totleben" blvd. Sofija 1606
Tel: +359/2 953 08 16; +359/ 885 33 77 37; fax: +359/2 951 68 92
E-mail: office@nbcompany.net
<http://www.nbcompany.net>
7. **GRADIV S.r.l**
5 Vladovo Str, Sofija 1592
Tel: +359 2 471 58 47; +359 896 68 23 41;
E-mail: gradiv@abv.bg
<http://www.gradiv.com>
8. **Eko Hidro 90 S.r.l**
12 Asen Zlatarov Str, Pazardjik
Tel. +359 034 / 440975; 441121; Fax. +359 34 / 441197
E-mail: eko_hidro_90@email.bg; office@ekohidro90.com
<http://www.ekohidro90.com>
9. **LIMK S.r.l**
3B, Jitarsa Str, Gabrovo
Tel. +359 6717 2333; Fax: +359 6717 2300
E-mail: office@limk.bg
<http://www.limk.bg>
10. **PATSTROY S.r.l**
Zona Golesh, Stara Zagora 6000
Tel. +042 602677;
E-mail: patstroy@mbox.digsys.bg
<http://patstroy.bg>
11. **Bibov & Co. S.r.l**
137 Tsar Osvoboditel III, Plovdiv
Tel. +359 32 624823, Fax, +359 32 634620
E-mail: petkobibov@abv.bg
<http://www.bibov.com>

12. Pamar group S.r.l

133 Tsarigradsko shosse Blvd, 1784 Sofia

Tel. +359 8090388; Fax. +359 8090264

E-mail: pamargroup@abv.bg

<http://www.pamargroup.com>

13. Electrolux - Tabakov and Sons S.r.l

9 "Sedyanka" Str, Plovdiv 4003

Tel: 359 (0)32 969280, 969281

Fax: 359 (0)32 969280, 969281

e-mail: info@electrolux-tabakov.com

<http://www.electrolux-tabakov.com/>

14. Electrical systems S.r.l

1407 Sofia, Blvd Cherni Vrah № 51

Fax +359 2 8689143

E-mail: office@elsystems.bg,

<http://www.elsystems-bg.com>

15. EL KONTROL S.r.l

17 A Patriarh Evtimii Blvd. Stara Zagora 6006

Tel: +359 (0) 42 600178; Fax: +359 (0) 42 639116

E-mail: office@elkontrol.com

<http://www.elkontrol.com>

16. Karo Trading S.r.l

J.k. Lulin, bl. 217, Sofia 1343

Tel. +359 2 951-61-78;

E-mail: karotreiding@abv.bg

<http://www.karotrading.com>

17. Ti Vi Bi S.r.l.

4, Stefan Karadja, Dimitrovgrad

Tel. +359 391 61063, fax: 391 61063

E-mail: tvb_ltd@abv.bg

<http://tvbltd.com>

18. ELTAR S.r.l.

2, Arda, Yambol 8600

Tel./fax.: +359 46 66 37 26

E-mail: eltar@abv.bg

<http://www.eltar-bg.com>

19. SREGI S.r.l.

96, Stambolov, Burgas 8000

Tel. +359 56 827289

E-mail: sregi@abv.bg

<http://www.sregibg.com>

20. New Construction Group S.r.l.

11 Andrey Germanov, Sofija 1387

Tel: +359 2 945 52 52, Fax: +359 2 945 49 49

E-mail: ncg@ncg-bg.com

<http://www.ncg-bg.com>

21. Patishta i mostove S.r.l.

3, Piskiuliev, Varna 9000

Tel: +359 52 613 000; Fax: +359 52 603 457

E-mail: office@pmostove.com

<http://www.pmostove.com>

Viri:

Italijanska trgovinska zbornica v Bolgariji, www.camcomit.bg

Italijanski inštitu za zunanjo trgovino ICE, Urad v Sofiji, www.ice.gov.it

Association of Producers of Ecological Energy, www.apeebg.org

Bulgarian Association for Sustainable Energy

Projekt iCON/Konkurenčnost MSP - Inovativnost in kooperativno podjetništvo sofinanciran v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev

Progetto iCON/Competitività delle PMI - Innovazione e cooperazione tra imprese finanziato nell'ambito del Programma per la Cooperazione Transfrontaliera Italia-Slovenia 2007-2013, dal Fondo europeo di sviluppo regionale e dai fondi nazionali.